

Συλλογικός Κατάλογος Δημοτικών Βιβλιοθηκών : Το πρώτο βήμα για την αναβάθμιση των δημοτικών βιβλιοθηκών.

Μπράττης Παντελής, Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών -Τεχνική υποστήριξη, Πατησίων 42 – Αθήνα, pbrattis@unioncatalog.gr

Κουής Δημήτριος, Ε.Μ.Π.-Οριζόντια Δράση, Τεχνικός Διαχειριστής, Δρ., Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, Ηρώων Πολυτεχνείου 9 , Τ.Κ. 157 73, kouis@telecom.ntua.gr, 210-772 3207.

Ευθυμίου Φωτεινή, Ε.Μ.Π.-Οριζόντια Δράση, Βιβλιοθηκονόμος, Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, Ηρώων Πολυτεχνείου 9 , Τ.Κ. 157 73, feuthim@central.ntua.gr , 210-772 3975.

Περίληψη

Είναι σε όλους γνωστά τα μεγάλα προβλήματα που παρουσιάζουν οι δημοτικές βιβλιοθήκες της χώρας, τα οποία τις εμποδίζουν να διαδραματίσουν τον ενεργό ρόλο που τους αρμόζει σχετικά με τη διάδοση των υπηρεσιών τους προς τους δημότες – πολίτες. Η συντριπτική πλειοψηφία των Δημοτικών Βιβλιοθηκών δε διαθέτει τα απαραίτητα «εργαλεία» για να προσεγγίσει αποτελεσματικά τους χρήστες της, σε έναν κόσμο ο οποίος συνεχώς αλλάζει και όπου η τεχνολογία κατακτά όλο και περισσότερο τους βασικούς τομείς της καθημερινότητας. Είναι γνωστή η έλλειψη υποδομών, ο μικρός αριθμός εργαζομένων, που σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι πτυχιούχοι σχολών βιβλιοθηκονομίας, το μικρό ποσοστό βιβλιοθηκών που έχουν αυτοματοποιήσει τις λειτουργίες τους, το ακόμα μικρότερο ποσοστό βιβλιοθηκών με αυτοματοποιημένους καταλόγους όλου του υλικού που διαθέτουν, η ελάχιστη δυνατότητα πρόσβασης των χρηστών μέσω του διαδικτύου στους καταλόγους των βιβλιοθηκών κλπ.

Η προσπάθεια που ξεκινάει για την αναβάθμιση των Δημοτικών βιβλιοθηκών της χώρας και οι όποιες μελλοντικές δράσεις πρέπει να σχεδιαστούν εκτός των άλλων και με γνώμονα την αναπλήρωση του χαμένου χρόνου. Μέσα από συντονισμένες και συνεργατικές κινήσεις, οι εμπλεκόμενοι μπορούν να αξιοποιήσουν την πολύτιμη εμπειρία που αποκτήθηκε από τη διαδικασία αυτοματοποίησης των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, από το 1996 μέχρι και σήμερα.

Σε αυτό το πλαίσιο, παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία η πρόταση για δημιουργία Κεντρικού Συνεργατικού Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

Στη 1^η ενότητα, συζητούνται τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τη συνεργατική καταλογογράφηση και την ύπαρξη συλλογικών καταλόγων. Παρουσιάζονται, επίσης, τα αρχιτεκτονικά μοντέλα δημιουργίας Συλλογικών Καταλόγων, και ειδικότερα των Φυσικών Συλλογικών Καταλόγων (Master και Slave Physical Union Catalog) και των Εικονικών – Κατανεμημένων Συλλογικών Καταλόγων (Virtual Union Catalog).

Στη 2^η ενότητα, γίνεται μία σύντομη επισκόπηση της διεθνούς εμπειρίας σε σχέση με τους συλλογικούς καταλόγους, από τις πρώτες προσπάθειες στις αρχές του 20^{ου} αιώνα μέχρι σήμερα. Παρατίθενται παραδείγματα Διεθνών Συλλογικών Καταλόγων εθνικής εμβέλειας, δημοτικών βιβλιοθηκών, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων κλπ. Ακολουθεί παρουσίαση των διαθέσιμων ελληνικών Συλλογικών Καταλόγων (Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Συλλογικός Κατάλογος Δημοσίων Βιβλιοθηκών, Ζέφυρος, Αργώ) με πλήρη αναφορά στα πλεονεκτήματα και στα μειονεκτήματα του κάθε καταλόγου, με αναφορές στον κατάλογο που πλησιάζει περισσότερο τις ανάγκες των Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

Στην 3^η ενότητα, αναπτύσσεται το μοντέλο συλλογικού καταλόγου που θεωρείται ότι πρέπει να επιλεγεί για την δημιουργία Συλλογικού Καταλόγου Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

Οι πρόταση για αυτό το μοντέλο στηρίζεται πρωτίστως στις υπάρχουσες συνθήκες που επικρατούν στις βιβλιοθήκες, αλλά και στην εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τη λειτουργία του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Η έμφαση δίνεται στην περιγραφή των απαιτούμενων βημάτων αλλά και των οφελών που θα προκύψουν.

Η εργασία ολοκληρώνεται με τα γενικά συμπεράσματα των παραπάνω και τους λόγους για τους οποίους κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία Συλλογικού Καταλόγου Δημοτικών Βιβλιοθηκών.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι σε όλους γνωστά τα μεγάλα προβλήματα που παρουσιάζουν οι δημοτικές βιβλιοθήκες της χώρας, τα οποία τις εμποδίζουν να διαδραματίσουν τον ενεργό ρόλο που τους αρμόζει σχετικά με τη διάδοση των υπηρεσιών τους προς τους δημότες – πολίτες. Η συντριπτική πλειοψηφία των Δημοτικών Βιβλιοθηκών δε διαθέτει τα απαραίτητα «εργαλεία» για να προσεγγίσει αποτελεσματικά τους χρήστες της, σε έναν κόσμο ο οποίος συνεχώς αλλάζει και όπου η τεχνολογία κατακτά όλο και περισσότερο τους βασικούς τομείς της καθημερινότητας. Η προσπάθεια που ξεκινάει για την αναβάθμιση των Δημοτικών βιβλιοθηκών της χώρας και οι όποιες μελλοντικές δράσεις πρέπει να σχεδιαστούν εκτός των άλλων και με γνώμονα την αναπλήρωση του χαμένου χρόνου. Μέσα από συντονισμένες και συνεργατικές κινήσεις, οι εμπλεκόμενοι μπορούν να αξιοποιήσουν την πολύτιμη εμπειρία που αποκτήθηκε από τη διαδικασία αυτοματοποίησης των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, από το 1996 μέχρι και σήμερα.

Σε αυτό το πλαίσιο, παρουσιάζεται στην παρούσα εργασία η πρόταση μας για δημιουργία Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών (ΣΚΕΔΒ).

2. ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Δυστυχώς, δεν υπάρχει επίσημη καταγραφή του αριθμού των Δημοτικών βιβλιοθηκών που υπάρχουν στην Ελλάδα. Μοναδική πηγή, από την οποία μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες, είναι η πρόσφατη έρευνα (2007) της κ. Μαρίας Κορκίδη, σε όλες τις περιοχές της χώρας, κατά την οποία εντόπισε 286 δημοτικές βιβλιοθήκες. Από αυτές οι 194 ήταν ενεργές (ποσοστό 67,83%), ενώ οι υπόλοιπες 92 ήταν ανενεργές (ποσοστό 32,17%). Από τις ενεργές βιβλιοθήκες, απάντησαν στην έρευνα οι 100 (ποσοστό 52%) ενώ δεν απάντησαν οι 94 (ποσοστό 48%). Από αυτές βλέπουμε:

1^ο) Το 40% διαθέτει μικρές συλλογές, που κυμαίνονται από 2.500 έως και 10.000 τίτλους, το 44% διαθέτει συλλογές μεσαίου μεγέθους από 10.001 έως 40.000 τίτλους, ενώ μόλις το 13% διαθέτει συλλογές σχετικά μεγάλου μεγέθους, από 40.000 τίτλους και άνω. Ένα πρώτο συμπέρασμα είναι ότι ο αριθμός των τίτλων του υλικού, στις βιβλιοθήκες που απάντησαν, κυμαίνεται μεταξύ 1.333.000 και 2.000.000 τίτλων, αριθμός όχι απαγορευτικός για να προχωρήσουμε σε συγκρότηση Συλλογικού Καταλόγου. Πρέπει επίσης να λάβουμε υπόψη, το μεγάλο ποσοστό κοινών τίτλων που διαθέτουν οι Δημοτικές βιβλιοθήκες, λόγω του ότι η συντριπτική πλειοψηφία του υλικού αποτελείται από ελληνικές εκδόσεις, και του ότι διαθέτουν υλικό κοινής θεματικής περιοχής (π.χ. λογοτεχνία, ιστορία, ψυχαγωγία, λαογραφία, γεωγραφία, παιδικά βιβλία κλπ.).

2^ο) Από τις 100 βιβλιοθήκες που απάντησαν, το 84% διαθέτει πρόγραμμα αυτοματοποίησης, ενώ μόλις το 12% δεν διαθέτει. Στα προγράμματα αυτοματοποίησης, κυριαρχεί απόλυτα το ΑΒΕΚΤ, με 68 εγκαταστάσεις στις 84, ενώ 14 βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν αυτοσχέδια κυρίως προγράμματα, και μόνο 2 βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν διεθνή ολοκληρωμένα συστήματα (1 ADVANCE και 1 HORIZON). Βλέπουμε εδώ ότι λόγω της διάθεσης του ΑΒΕΚΤ από το ΕΚΤ, είναι λίγες οι βιβλιοθήκες που δεν διαθέτουν σύστημα αυτοματοποίησης. Είναι όμως λογικό, το ποσοστό των βιβλιοθηκών που δεν διαθέτουν σύστημα, να είναι μεγαλύτερο, αν συμπεριλάβουμε σε αυτές, τις βιβλιοθήκες που δεν απάντησαν καθώς και τις ανενεργές.

3^ο) Μόλις το 27% των βιβλιοθηκών, δηλώνει ότι έχει καταλογογραφήσει το σύνολο των διαθέσιμων τίτλων. Επίσης το 23% δηλώνει ότι έχει αυτοματοποιήσει μεγάλο μέρος της συλλογής, έναντι 27% που έχει αυτοματοποιήσει μικρό μέρος, και 17% που δεν έχει καθόλου αυτοματοποίηση το υλικό του. Συμπεραίνουμε, ότι οι διαθέσιμες εγγραφές στα συστήματα αυτοματοποίησης δεν πρέπει να ξεπερνούν το 50% των συνολικών εγγραφών, ποσοστό που σίγουρα μειώνεται στο σύνολο των 286 δημοτικών βιβλιοθηκών της χώρας. Η δημιουργία καταλόγων στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες, κρίνεται ως 1^η ανάγκη για την ανάπτυξη τους.

4^ο) Υπάρχει μόνο 1 εργαζόμενος στο 35% των βιβλιοθηκών, 2 στο 25% και κανένας στο 8%. Από αυτούς του εργαζόμενους, στο 27% των βιβλιοθηκών, δεν υπάρχει βιβλιοθηκονόμος, ενώ στο 33% δεν υπάρχει κανένας μόνιμος υπάλληλος. Εννοείται πως η ειδικότητα των Πληροφορικών, σπανίζει στο χώρο των Δημοτικών Βιβλιοθηκών. Με βάση αυτά τα στοιχεία, βλέπουμε πόσο απαραίτητη είναι η ενίσχυση του προσωπικού των Δημοτικών Βιβλιοθηκών αλλά και πως κεντρικά συνεργατικά μοντέλα θα βοηθήσουν στο να απαλλάξουν τους εργαζόμενους από χρονοβόρες εργασίες που μπορούν να πραγματοποιηθούν συλλογικά.

Στα παραπάνω, πρέπει να προσθέσουμε την απουσία των δημοτικών βιβλιοθηκών από το Internet. Μια αναζήτηση στο Google, θα μας οδηγήσει σε λίγες αυτόνομες ιστοσελίδες, στην πλειοψηφία τους στατικές, και σε ακόμα λιγότερες συνδέσεις με on-line OPAC καταλόγους (εξαίρεση η ύπαρξη αρκετών βιβλιοθηκών στην βάση ΑΡΓΩ του ΕΚΤ).

Τα παραπάνω συμπεράσματα, μπορούν να απαντήσουν στην ερώτηση, για το είδος Συλλογικού Καταλόγου και το μοντέλο συνεργατικής καταλογογράφησης, που πρέπει να ακολουθήσουν οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες.

3. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Οι ανάγκες των βιβλιοθηκών να καλύψουν τις βιβλιογραφικές απαιτήσεις των χρηστών τους, πέρα από τα όρια μιας τοπικής συλλογής, αλλά και τα οφέλη που προσφέρει ένα κεντρικό σύστημα καταλογογράφησης υλικού (ομοιογένεια εγγραφών, καταλογογράφηση μια φορά κεντρικά και όχι όσες υπάρχει το υλικό, αξιοποίηση του προσωπικού σε άλλες λειτουργίες εκτός καταλογογράφησης, διαδανεισμός υλικού κλπ.) οδήγησε αρχικά στην υιοθέτηση συνεργατικών μοντέλων καταλογογράφησης και στη συνέχεια, στην δημιουργία Συλλογικών Καταλόγων (Σ.Κ.), αρχικά σε έντυπη μορφή και στις μέρες μας σε ηλεκτρονική. Η αρχή έγινε από την Library of Congress στις αρχές του 20^{ου} αιώνα με το σύστημα διανομής έτοιμων δελτίων καταλόγου (catalog cards), σε όλες τις αμερικανικές βιβλιοθήκες. Τα οφέλη ήταν εντυπωσιακά. Ένα βιβλίο καταλογογραφείται ΜΟΝΟ μία φορά, από την κεντρική υπηρεσία, ακολουθώντας καθιερωμένα πρότυπα και καθιερωμένα αρχεία, και αποστέλλεται στις βιβλιοθήκες που το διαθέτουν, μόνο για προσθήκη τοπικών πληροφοριών αντιτύπων. Την δεκαετία του 1950, ξεκινάει η δημιουργία του έντυπου National Union Catalog, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Με την εξέλιξη των υπολογιστικών συστημάτων, εμφανίζονται και οι πρώτες προσπάθειες δημιουργίας Φυσικών Σ.Κ. (Physical Union Catalog), ενώ μετά την ανάπτυξη και εξέλιξη του πρωτοκόλλου ανταλλαγής βιβλιογραφικών πληροφοριών Z39.50, εμφανίστηκαν οι Εικονικοί Συλλογικοί Κατάλογοι (Virtual Union Catalogs) και τα Κατανεμημένα Συστήματα Αναζήτησης (Distributed Search Systems). Ενδεικτικά αναφέρουμε τους σημαντικότερους διεθνείς Σ.Κ., όπως είναι ο WorldCat της OCLC με 125.000.000 εγγραφές από χιλιάδες βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο, ο SUDOC στη Γαλλία που περιέχει 7.500.000 εγγραφές από

2.400 βιβλιοθήκες πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων, ο COPAC στην Μεγάλη Βρετανία, που περιέχει εγγραφές των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Μεγάλης Βρετανίας και της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ιρλανδίας, και τέλος ο AMICUS στον Καναδά, που περιέχει περισσότερα από 30.000.000 εγγραφές από 1.500 βιβλιοθήκες συμπεριλαμβανομένης της Εθνικής Βιβλιοθήκης του Καναδά.

Όσο αφορά εμπειρίες από Σ.Κ. δημοσίων βιβλιοθηκών, η αναζήτηση στον παγκόσμιο ιστό για κοινοπραξίες δημοτικών βιβλιοθηκών, ανά τον κόσμο, έδωσε ελάχιστα αποτελέσματα. Υπάρχει τεράστια γκάμα στις υπηρεσίες ανά δημοτική βιβλιοθήκη, ανάλογα με την κοινότητα χρηστών που εξυπηρετεί η κάθε μία, την ιστορία της, οικονομικά θέματα κ.λπ. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι δημοτικές βιβλιοθήκες ανήκουν στον εθνικό συλλογικό κατάλογο (το παράδειγμα της Γαλλίας), ή ένας αριθμός δημοτικών βιβλιοθηκών που γεωγραφικά βρίσκονται κοντά, έχουν δημιουργήσει ένα κοινό κατάλογο (παράδειγμα του Bilbao στην Ισπανία). Πολλές δημοτικές βιβλιοθήκες εμφανίζουν έντονη διάθεση συνεργασίας σε θέματα προώθησης των υπηρεσιών τους, και υιοθετούν πρακτικές όπως συνεργατικό γραφείο πληροφόρησης τύπου “ask a librarian” (παράδειγμα του Ηνωμένου Βασιλείου).

Η πιθανότερη εξήγηση που θα μπορούσε να δοθεί για αυτό, είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των δημοτικών βιβλιοθηκών ανά τον κόσμο, στηρίζεται, σχετικά με τη λειτουργία της καταλογογράφησης, στην ήδη υπάρχουσα υποδομή που προσφέρεται από τον εθνικό συλλογικό κατάλογο, εθνική βιβλιοθήκη κ.λπ., κάθε χώρας. Με γνώμονα τα παραπάνω οι Ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες θα μπορούσαν επίσης να αξιοποιήσουν ανάλογες υποδομές που πλέον προσφέρονται, όπως το Συλλογικό Κατάλογο των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΚΕΑΒ).

4. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

Υπάρχουν δύο βασικά μοντέλα συλλογικών καταλόγων. Ο Φυσικός Συλλογικός Κατάλογος (Physical Union Catalog) και ο Εικονικός – Κατανεμημένος Συλλογικός Κατάλογος (Virtual / Distributed). Στο Φυσικό Σ.Κ., έχουμε μία ενιαία κεντρική βιβλιογραφική βάση, στην οποία εισάγουμε βιβλιογραφικές εγγραφές από τις βιβλιοθήκες – μέλη, ενοποιώντας κοινές εγγραφές και περιγράφοντας σε ποιες βιβλιοθήκες βρίσκεται η εγγραφή. Στο Φυσικό Σ.Κ. διακρίνουμε δύο τύπους.

Τον Κύριο (Master) Φυσικό Σ.Κ., όπου οι εγγραφές πραγματοποιούνται, είτε από μία κεντρική υπηρεσία είτε από τις βιβλιοθήκες – μέλη, σε ένα κεντρικό κατάλογο και στην συνέχεια «κατεβαίνουν» στα τοπικά συστήματα της βιβλιοθήκης. Το μοντέλο αυτό παρουσιάζει τα περισσότερα πλεονεκτήματα, καθώς εξασφαλίζει υψηλή ακρίβεια στην ανάκτηση των αποτελεσμάτων, μια κοινή εγγραφή για όλα τα μέλη, δεν εμφανίζονται στο κατάλογο διπλοεγγραφές, χρησιμοποιούνται κοινά κανόνες περιγραφής και κοινά καθιερωμένα αρχεία, ο κεντρικός και οι τοπικοί κατάλογοι είναι άμεσα ενημερωμένοι και διαθέσιμοι. Στα μειονεκτήματα του Κύριου (Master) Φυσικού Σ.Κ., μπορούμε να αναφέρουμε, τον συγκεντρωτικό τρόπο λειτουργίας του, που χρειάζεται χρόνο και εκπαίδευση των χρηστών – μελών του για να οδηγήσει στην επιτυχία.

Ένας άλλος τύπος Φυσικού Σ.Κ. είναι ο Υποτελής (Slave). Έχουμε και εδώ ένα κεντρικό κατάλογο. Η εισαγωγή των εγγραφών γίνεται στα τοπικά συστήματα, τα οποία ανά τακτά χρονικά διαστήματα στέλνουν τις εγγραφές στον Σ.Κ. Με την χρήση ειδικών προγραμμάτων, ο Σ.Κ. ενοποιεί κοινές εγγραφές (όταν εντοπίζει ίδιες πληροφορίες σε σημαντικά βιβλιογραφικά πεδία, όπως τίτλος, συγγραφείς, έτος έκδοσης, ISBN), προσθέτοντας σε κάθε εγγραφή τοπικές πληροφορίες των βιβλιοθηκών – μελών του Σ.Κ. (π.χ. θέματα,

ταξινόμηση, αντίτυπα). Ο Υποτελείς (Slave) Φυσικός Σ.Κ., παρουσιάζει πολλά κοινά πλεονεκτήματα με τον Κύριο (Master) Φυσικό Σ.Κ., αφού ενοποιεί τις βιβλιογραφικές εγγραφές σε ένα κατάλογο, αλλά και αρκετά μειονεκτήματα, όπως το ότι λόγω διαφορών στην καταλογογράφηση δεν εντοπίζονται και δεν ενοποιούνται πάντα οι κοινές εγγραφές, δεν ανατροφοδοτούνται οι τοπικές βάσεις από εγγραφές που έχουν διαφοροποιηθεί στον Σ.Κ., εξακολουθούν οι βιβλιοθήκες να καταλογογραφούν τοπικά κλπ.

Οι εικονικοί / κατανεμημένοι (Virtual / Distributed) Συλλογικοί Κατάλογοι βασίζονται στην χρήση του πρωτοκόλλου Z39.50. Εδώ δεν υπάρχει κοινός βιβλιογραφικός κατάλογος. Οι βιβλιοθήκες «ενοποιούνται» τεχνητά, σε έναν OPAC. Το σύστημα ψάχνει στους επιμέρους καταλόγους που είναι συνδεδεμένοι μέσω Z39.50, για να βρει και να εμφανίσει τα αποτελέσματα, σε πραγματικό χρόνο. Οι εγγραφές των τοπικών καταλόγων δεν ενοποιούνται. Ο εικονικός Σ.Κ. είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για το χρήστη, κυρίως λόγω της απάντησης σε πραγματικό χρόνο, αλλά παρουσιάζει πολλά μειονεκτήματα, με κυριότερα την εξάρτησή του από την διαθεσιμότητα του τοπικού server της βιβλιοθήκης, την συνέχιση της πολλαπλής καταλογογράφησης για το ίδιο τεκμήριο, την μη ύπαρξη κοινής βιβλιογραφικής πολιτικής κλπ.

Τέλος υπάρχουν και οι Υβριδικοί Συλλογικοί Κατάλογοι, οι οποίοι αποτελούν μια συνένωση Φυσικών και Εικονικών Σ.Κ.

5. ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

Οι σημαντικότεροι ελληνικοί Σ.Κ., παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Συλλογικός Κατάλογος Δημοσίων Βιβλιοθηκών (ΣΚΔΒ)

Ο Συλλογικός Κατάλογος Δημοσίων Βιβλιοθηκών (ΣΚΔΒ), ξεκίνησε την λειτουργία του το 1999, στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Λειβαδιάς. Είχε ως στόχο την συλλογή και επεξεργασία των βιβλιογραφικών εγγραφών όλων των δημοσίων βιβλιοθηκών της χώρας (εκτός της Εθνικής Βιβλιοθήκης). Χρησιμοποιεί στον κεντρικό και στους τοπικούς καταλόγους, στο πρόγραμμα ABEKT. Με την ολοκλήρωση του έργου τον Οκτώβριο του 2008, ο ΣΚΔΒ περιέχει 45.000 επιλεγμένες εγγραφές από 13 δημόσιες βιβλιοθήκες και ένα αρχείο 107.000 εγγραφών καθιερωμένων αποδόσεων. Πρόκειται για ένα Φυσικό Συλλογικό Κατάλογο, ουσιαστικά «Υποτελή» με στοιχεία «Κύριου». Αυτό οφείλεται στο ότι οι εγγραφές στον κεντρικό κατάλογο διορθώνονται και ενημερώνονται, με αυτόματους και χειροκίνητους τρόπους (στοιχείο Master καταλόγου), αλλά δεν ενημερώνουν αυτόματα ή περιοδικά τις εγγραφές των βιβλιοθηκών – μελών (στοιχείο Slave καταλόγου). Ο ΣΚΔΒ είναι ένα πολύ σημαντικός κατάλογος για τα ελληνικά δεδομένα, ο οποίος όμως παρουσιάζει το μειονέκτημα του μικρού αριθμού εγγραφών που περιέχει καθώς και της μη αυτόματης ενημέρωσης των βιβλιοθηκών με τις διορθωμένες εγγραφές.

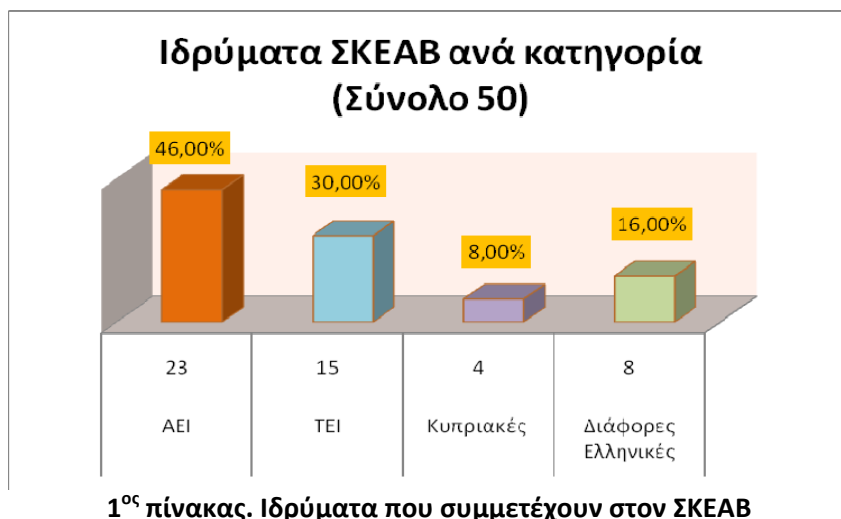
Αργώ & Ζέφυρος

Η «Αργώ», που δημιουργήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και ο «Ζέφυρος» που έχει την βάση του στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης και χρηματοδοτείται από την Οριζόντια Δράση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, είναι εικονικοί / κατανεμημένοι Σ.Κ. Με την «Αργώ» και τον «Ζέφυρο», έχουμε την δυνατότητα να αναζητήσουμε, μέσω ενός κοινού interface, βιβλιογραφικές εγγραφές από δεκάδες ακαδημαϊκές, δημοτικές, δημόσιες και ερευνητικές ελληνικές βιβλιοθήκες. Στα πλεονεκτήματα αυτών των Σ.Κ., είναι τα άμεσα online αποτελέσματα για το υλικό που μας δίνουν σε πραγματικό χρόνο, ενώ στα

μειονεκτήματα τους, πρέπει να αναφέρουμε το ότι εξαρτώνται από την διαθεσιμότητα του server της βιβλιοθήκης που αναζητούν και φέρνουν πολλαπλά αποτελέσματα στο χρήστη, όσα και οι εγγραφές που βρίσκουν στις βιβλιοθήκες.

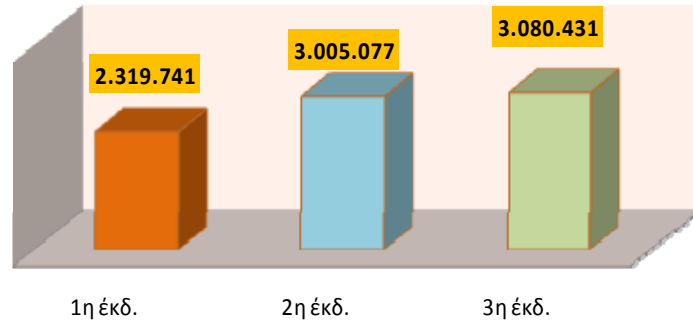
6. ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΣΚΕΑΒ)

Ο ΣΚΕΑΒ ξεκίνησε πειραματικά την λειτουργία του το 1997, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στα πλαίσια της Οριζόντιας Δράσης των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Πρόκειται για «Υποτελή» (Slave) Φυσικό Συλλογικό Κατάλογο. Στο κεντρικό κατάλογο χρησιμοποιείται το πρόγραμμα ADVANCE, ενώ στις τοπικές βιβλιοθήκες χρησιμοποιούνται όλα τα γνωστά βιβλιοθηκονομικά προγράμματα (ADVANCE, HORIZON, ALEPH, ABEKT, VTLS). Ο κεντρικός κατάλογος υποστηρίζει το format UNIMARC, ενώ οι τοπικές βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν UNIMARC σε ποσοστό 83,33% και MARC21 σε ποσοστό 16,67%. Στον ΣΚΕΑΒ συμμετέχουν όλες οι Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της χώρας (23 ΑΕΙ και 15 ΤΕΙ), η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, η Βιβλιοθήκη της Ακαδημίας Αθηνών, 4 Κυπριακές βιβλιοθήκες (ανάμεσα τους το Πανεπιστήμιο της Κύπρου), οι βιβλιοθήκες του Ιδρύματος Ευγενίδη, της Τράπεζας της Ελλάδος, του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (1^{ος} πίνακας)

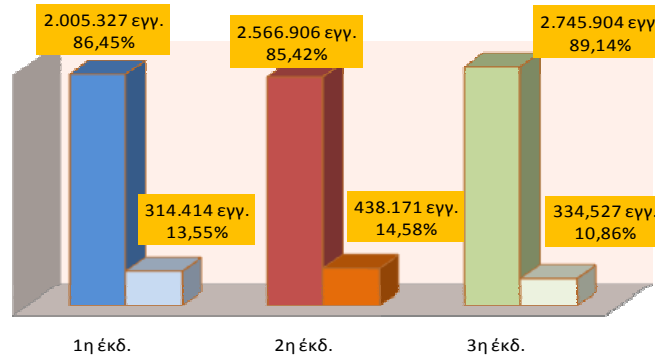
Μέχρι σήμερα έχουν δημοσιοποιηθεί 3 εκδόσεις του ΣΚΕΑΒ, ενώ μέχρι το τέλος του 2008 θα ολοκληρωθεί η 4^η έκδοση. Με βάση την 3^η έκδοση (Μαΐος 2008), ο αριθμός των εγγραφών που διέθεταν οι βιβλιοθήκες – μέλη, ανήλθε στα 3.080.431 εγγραφές. (2^{ος} πίνακας).

Εγγραφές βιβλιοθηκών

2^{ος} πίνακας. Εγγραφές βιβλιοθηκών ΣΚΕΑΒ

Ο ΣΚΕΑΒ λειτουργεί με τον εξής τρόπο. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα (κάθε 6 μήνες) ζητά από τις βιβλιοθήκες – μέλη, να του αποστείλουν τις βιβλιογραφικές τους εγγραφές. Στις συνέχειες, μέσω ειδικών προγραμμάτων, ελέγχει τις διαθέσιμες εγγραφές. Κατά τον έλεγχο, κόβονται όσες εγγραφές παρουσιάζουν προβλήματα στην διάταξη του UNIMARC ή έχουν λάθη και παραλήψεις σε σημαντικά βιβλιογραφικά πεδία (δεν έχουν αντίτυπα, δεν έχουν τα πεδία 001, 005 και 100 του UNIMARC, παρουσιάζουν λάθη κατά την μετατροπή των εγγραφών από MARC21 σε UNIMARC, είναι διπλές εγγραφές στην ίδια βάση). Οι κομμένες εγγραφές, που αντιπροσωπεύουν το 10,86% των εγγραφών στην 3^η έκδοση του ΣΚΕΑΒ, αποστέλλονται στις βιβλιοθήκες για διόρθωση για να ενταχθούν στον ΣΚΕΑΒ στην επόμενη έκδοση. Οι σωστές εγγραφές (2.745.904 εγγραφές ή το 89,14%) εισάγονται στον κεντρικό κατάλογο του ΣΚΕΑΒ, και είναι διαθέσιμες στους χρήστες και στους βιβλιοθηκονόμους (3^{ος} πίνακας).

3^{ος} πίνακας: Εγγραφές στον ΣΚΕΑΒ

Είναι σημαντικό να τονίσουμε, ότι κατά την εισαγωγή των εγγραφών χρησιμοποιούνται ειδικά προγράμματα ενοποίησης κοινών εγγραφών, βάση ειδικών κλειδιών, που συγχωνεύουν εγγραφές με το ίδιο ISBN, τίτλο, κύριο συγγραφέα, αριθμό έκδοσης, έτος έκδοσης και σειρά. Στις κοινές εγγραφές, το σύστημα κρατά την πληρέστερη εγγραφή, στην οποία προσθέτει τα θέματα, την ταξινόμηση και τα αντίτυπα των άλλων βιβλιοθηκών που διαθέτουν την εγγραφή. Το ποσοστό ταύτισης των εγγραφών ανέρχεται στο 24,6%. Έτσι αυτή την στιγμή στο ΣΚΕΑΒ υπάρχουν 2.085.251 που αντιπροσωπεύουν 2.745.904 πραγματικές εγγραφές στις τοπικές βιβλιοθήκες.

Τα πλεονεκτήματα από την δημιουργία του ΣΚΕΑΒ είναι πάρα πολλά τόσο για τους χρήστες, όσο και για τους βιβλιοθηκονόμους.

1^ο) Οι χρήστες μπορούν πλέον να βρίσκουν το υλικό τους, μέσω μίας αναζήτησης και τις περισσότερες φορές μέσω μίας μόνο εγγραφής, που τους ενημερώνει ποιές βιβλιοθήκες διαθέτουν αυτό που ζητάνε.

2^ο) Οι χρήστες και οι βιβλιοθηκονόμοι, μέσω του προγράμματος διαδανεισμού βιβλιοθηκών VBX, που συνδέεται με την αναζήτηση του ΣΚΕΑΒ, μπορούν να υποβάλλουν αίτημα διαδανεισμού του υλικού.

3^ο) Οι έλληνες βιβλιοθηκονόμοι μπορούν να κατεβάσουν και να εντάξουν μια εγγραφή στους τοπικούς καταλόγους (copy cataloging).

4^ο) Μέσω της αποστολής των προβληματικών εγγραφών στα μέλη, διορθώθηκε μεγάλο μέρος των προβληματικών εγγραφών στις τοπικές βάσεις.

5^ο) Αναδείχτηκαν τα σημαντικότερα λάθη στην καταλογογράφηση του υλικού, που προέρχονται κυρίως από την έλλειψη Εθνικής Πολιτικής.

6^ο) Μέσω του ΣΚΕΑΒ προωθήθηκαν μοντέλα συνεργατικής καταλογογράφησης στις ελληνικές βιβλιοθήκες.

Στα μειονεκτήματα του ΣΚΕΑΒ πρέπει να αναφέρουμε την αδυναμία του, ως κεντρική υπηρεσία, να διορθώσει και να τροποποιήσει μια βιβλιογραφική εγγραφή, και αυτό οφείλεται, κυρίως στην αδυναμία του συστήματος, να επανατροφοδοτήσει τις διορθωμένες εγγραφές στις τοπικές βάσεις. Επίσης σημαντική έλλειψη θεωρούμε την αδυναμία μας να έχουμε καθημερινή ενημέρωση για τις νέες εγγραφές των βιβλιοθηκών μελών, λόγω της ενημέρωσης του καταλόγου κάθε 6 μήνες.

Τα προβλήματα αυτά, σκοπεύουμε να τα αντιμετωπίσουμε, με την δημιουργία «Κύριου» (Master) Φυσικού Συλλογικού Καταλόγου, τα επόμενα χρόνια, για το σύνολο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.

7. ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΚΔΒΕ)

Με βάση όσα σας παρουσιάσαμε παραπάνω, φτάνουμε και στην πρότασή μας για το πως πρέπει να δημιουργηθεί ο ΣΚΔΒΕ. Η πρότασή μας έχει 2 σκέλη. Στο 1^ο το οποίο μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα, είναι να αναλάβει ο Συλλογικός Κατάλογος των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΚΕΑΒ), την δημιουργία και φιλοξενία του ΣΚΔΒΕ, αξιοποιώντας την πλούσια εμπειρία και τις τεχνικές υποδομές που διαθέτει ο ΣΚΕΑΒ. Είμαστε σε θέση, από τις αρχές του 2009, να προχωρήσουμε στη δημιουργία «Υποτελούς» (Slave) Φυσικού Συλλογικού Καταλόγου των Δημοτικών Βιβλιοθηκών. Ο ΣΚΕΑΒ μπορεί να αναλάβει να συγκεντρώσει τις διαθέσιμες βιβλιογραφικές βάσεις των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, και με τα ίδια εργαλεία που έχει δημιουργήσει τον δικό του κατάλογο, να δημιουργήσει και τον Σ.Κ. των Δημοτικών Βιβλιοθηκών. Έτσι οι εγγραφές σας θα ενοποιηθούν σε ένα κατάλογο, όπου οι χρήστες θα μπορούν να εντοπίζουν τον βιβλιογραφικό σας πλούτο. Η άμεση αυτή λύση, θα μας δώσει την δυνατότητα, να δούμε πόσο και ποιο υλικό διαθέτουν οι βιβλιοθήκες, θα οδηγήσει σε συνεργατικές μορφές καταλογογράφησης, και το κυριότερο θα δώσει στους χρήστες την δυνατότητα πρόσβασης σε καταλόγους που σήμερα δεν μπορούν να «δουν». Ήδη, για τις ανάγκες του 1^{ου} Συνεδρίου των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, προχωρήσαμε, σε μια πρώτη πειραματική

εφαρμογή της πρότασης μας. Ο ΣΚΕΑΒ, ενοποίησε τις εγγραφές 5 δημοτικών βιβλιοθηκών με απόλυτη επιτυχία. Αυτές είναι οι Δημοτικές Βιβλιοθήκες Καλλιθέας, Πειραιά, Χαϊδαρίου, Ηρακλείου Αττικής και Νίκαιας. Συνολικά οι 5 βιβλιοθήκες, μας έστειλαν 85.011 εγγραφές. Μετά την επεξεργασία, κόπηκαν από τον κατάλογο 2.850 εγγραφές ή ποσοστό 3,35% (18 εγγραφές δεν είχαν το πεδίο 100, 1.767 δεν είχαν αντίτυπα, 1.065 ήταν πιθανόν διπλές εγγραφές στην ίδια βιβλιοθήκη). Οι υπόλοιπες 82.161 εγγραφές (ποσοστό 96,65%) είναι διαθέσιμες αυτή την στιγμή στην ιστοσελίδα (<http://147.102.210.203/cgi-bin-EL/egwcgi/egwrtcl/targetsML.egw>). Από αυτές τις εγγραφές 5.260 ή ποσοστό 6,40% έχουν ενοποιηθεί στο κεντρικό κατάλογο.

Η παραπάνω πρόταση, ενώ προσφέρει άμεσα και σημαντικά οφέλη, για τις δημοτικές βιβλιοθήκες που διαθέτουν ολοκληρωμένες βιβλιογραφικές βάσεις, δυστυχώς δεν λύνει το πρόβλημα για την πλειοψηφία των δημοτικών βιβλιοθηκών, που είτε διαθέτουν σύστημα αυτοματοποίησης, αλλά δεν έχουν περάσει το σύνολο των βιβλιογραφικών τους εγγραφών, είτε δεν διαθέτουν καθόλου σύστημα αυτοματοποίησης. Για το λόγο αυτό, θεωρούμε απαραίτητο τον σχεδιασμό και την δημιουργία στο άμεσο μέλλον ενός «**Κύριου**» (**Master**) **Φυσικού Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών**. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια Κεντρική Συντονιστική Υπηρεσία, η οποία θα διαχειρίζεται κεντρικά το έργο της δημιουργίας του καταλόγου. Η Οριζόντια Δράση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών μπορεί να αναλάβει, σε συνεργασία με τους συναδέλφους των Δημοτικών Βιβλιοθηκών, τον συντονισμό του έργου. Στόχος του Master Σ.Κ. θα είναι η δημιουργία μίας κεντρικής βάσης δεδομένων, στην οποία θα καταλογογραφούνται απευθείας τα δεδομένα των δημοτικών βιβλιοθηκών από την κεντρική υπηρεσία και από εξουσιοδοτημένους βιβλιοθηκονόμους στις τοπικές βιβλιοθήκες. Η βιβλιογραφική βάση θα χτιστεί από την αρχή λαμβάνοντας υπόψη τις πληρέστερες από τις υπάρχουσες βάσεις. Η κεντρική υπηρεσία, θα αναλάβει μέσω συνεργατών της, να καταλογογραφήσει το υπάρχον υλικό των βιβλιοθηκών που θα συμμετάσχουν στο έργο και να προσθέσει τα τοπικά στοιχεία των βιβλιοθηκών που διαθέτουν τα αντίτυπα. Το έργο πρέπει να πραγματοποιηθεί με επιλογή κεντρικού προγράμματος αυτοματοποίησης βιβλιοθηκών, που θα είναι διαθέσιμο στις τοπικές βιβλιοθήκες μέσω Internet. Οι τοπικές βιβλιοθήκες θα μπορούν να διατηρούν το υπάρχον τοπικό σύστημα (με την προϋπόθεση ότι θα ενημερώνεται αυτόματα από τις εγγραφές του κεντρικού καταλόγου) ή να χρησιμοποιούν το κεντρικό σύστημα μέσω διαδικτύου.

8. ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Θεωρούμε ότι η δημιουργία καταρχήν “Slave” και στην συνέχεια “Master” Συλλογικού Καταλόγου Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών, θα αποτελέσει το έναυσμα, ώστε οι βιβλιοθήκες μας να μπορέσουν να ανταποκριθούν στο ρόλο που επιβάλλει η εποχή της τεχνολογίας, βοηθώντας τις να καλύψουν τα τεράστια κενά που δημιούργησε η αδιαφορία της κεντρικής και της τοπικής εξουσίας για αυτές. Τα οφέλη θα είναι πολλά:

- 1) Θα ανοίξει τις πύλες των τοπικών καταλόγων, στους χρήστες όλου του κόσμου
- 2) Θα δημιουργήσει βιβλιογραφικούς καταλόγους σε βιβλιοθήκες που δεν έχουν την δυνατότητα, λόγω έλλειψης προσωπικού να δημιουργήσουν
- 3) Θα δώσει την δυνατότητα σε βιβλιοθήκες που δεν διαθέτουν πρόγραμμα αυτοματοποίησης να αποκτήσουν
- 4) Θα δώσει την δυνατότητα στις βιβλιοθήκες να αποκτήσουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, τεχνική υποδομή και υποστήριξη.

- 5) Θα δώσει την δυνατότητα στις βιβλιοθήκες να αποκτήσουν εξειδικευμένο προσωπικό
- 6) Θα αναπτύξει άλλες υπηρεσίες των βιβλιοθηκών που σήμερα δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν (π.χ. διαδανεισμός υλικού μεταξύ βιβλιοθηκών)
- 7) Θα οδηγήσει σε μοντέλα συνεργατικής καταλογογράφησης και κοινών κανόνων καταλογογράφησης και καθιερωμένων αρχείων
- 8) Θα οδηγήσει στην συνεργασία με άλλες ελληνικές βιβλιοθήκες, όπως οι Ακαδημαϊκές, οι οποίες έχουν επιτελέσει με μεγάλη επιτυχία, την οργάνωση των λειτουργιών τους, με βάση τα διεθνή βιβλιοθηκονομικά πρότυπα
- 9) Θα μειώσει κατά πολύ το κόστος καταλογογράφησης του υλικού των βιβλιοθηκών, ειδικά σε μια κατηγορία βιβλιοθηκών, όπου υπάρχει μεγάλη ταύτιση βιβλιογραφικών εγγραφών, λόγω του ότι το περισσότερο υλικό καλύπτει κοινές θεματικές κατηγορίες (λογοτεχνία, ιστορία, ψυχαγωγία, λαογραφία, παιδικά βιβλία κλπ.) και στην συντριπτική πλειοψηφία του, αφορά ελληνικές εκδόσεις.

Η δημιουργία Φυσικού Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών, είναι σίγουρα ένα δύσκολο εγχείρημα. Πιστεύουμε όμως, ότι είναι ο μοναδικός τρόπος ώστε να αποκτήσουμε σύγχρονες και προσβάσιμες δημοτικές βιβλιοθήκες μέχρι και στον μικρότερο δήμο της χώρας μας.

Θα ολοκληρώσουμε την εισήγησή μας, με ένα παράδειγμα. Ας υποθέσουμε ότι είμαστε ο μοναδικός υπάλληλος σε μια μικρή βιβλιοθήκη 3.000 βιβλίων σε ένα νησί ή σε μια μικρή πόλη της χώρας μας και θέλουμε να αυτοματοποιήσουμε τις λειτουργίες της βιβλιοθήκης μας. Θα πρέπει, με τα σημερινά δεδομένα και εφόσον εξασφαλίσουμε χρηματοδότηση, να αποκτήσουμε τεχνική υποδομή, πρόσβαση στο διαδίκτυο, πρόγραμμα αυτοματοποίησης, γνώσεις βιβλιοθηκονομίας (εφόσον δεν είμαστε βιβλιοθηκονόμοι), ειδική εκπαίδευση σε θέματα καταλόγου, ώστε να είμαστε σε θέση να καταλογογραφήσουμε το διαθέσιμο υλικό. Είναι πιθανό (αν και δύσκολο) να τα καταφέρουμε, αλλά με ποιο κόστος και μετά από πόσο χρόνο.

Αν η ίδια βιβλιοθήκη σε 5 χρόνια από σήμερα, και ενώ ο “Master” Φυσικός Συλλογικός Κατάλογος των Δημοτικών Βιβλιοθηκών είναι σε πλήρη λειτουργία, θελήσει να αυτοματοποιήσει τις ίδιες λειτουργίες, τότε τα πράγματα θα είναι πιο απλά. Ο Σ.Κ. θα μας δώσει πρόσβαση στην βάση του, θα μπορούμε μέσω διαδικτύου να φιλοξενούμε τα δεδομένα μας στο δικό του server, θα μπορούμε να εκπαιδευτούμε από τις δικές του υπηρεσίες και τέλος να αντλήσουμε από την δική του βάση έτοιμες και σωστές βιβλιογραφικές εγγραφές, προσθέτοντας μόνο τα τοπικά μας στοιχεία. Πιστεύουμε ότι σε αυτή την περίπτωση θα τα καταφέρουμε καλύτερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Καλογεράκη Ελένη. – **«Συλλογικοί κατάλογοι : μοντέλα ανάπτυξης και ελληνικές εφαρμογές»**. – Στο ηλεκτρονικό περιοδικό «Συνεργασία», αρ. 2 (2008) (<http://www.goethe.de/mmo/priv/3643323-STANDARD.pdf>)
- 2) Κεράστα Αικατερίνη. – **«Μια εμπειρική προσέγγιση στο Συλλογικό Κατάλογο Δημοσίων Βιβλιοθηκών»**. – Ανακοίνωση στη Ημερίδα «Συνεργασίες Λαϊκών Βιβλιοθηκών – Εργαλεία, πρότυπα και συλλογικοί κατάλογοι». – Λειβαδιά : Δημόσια Βιβλιοθήκη Λειβαδιάς, 2006

(http://vivl-livad.voi.sch.gr/sylogikoskatalogos/HMERIDA_2006/recommendations/C/5-kerasta.pps)

- 3) Κεράστα Αικατερίνη. – **«Συλλογικός κατάλογος δημοσίων βιβλιοθηκών : συνεργατική δράση και προοπτική»**. – Ανακοίνωση στη Ημερίδα «Συνεργασία Βιβλιοθηκών : Εθνικό, τοπικό, διαθεματικό επίπεδο». – Θεσσαλονίκη : 5^η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου, 29 Μαΐου 2008
(www.thessalonikibookfair.com/2008tbf/media/ΣΚΔΒ%20-%20Συνεργατική%20δράση%20και%20προοπτική.ppt)
- 4) Κορκίδη Μαρία. – **«Συνεργασία δημοτικών βιβλιοθηκών: προβλήματα και προοπτικές»**. - . – Ανακοίνωση στη Ημερίδα «Συνεργασία Βιβλιοθηκών : Εθνικό, τοπικό, διαθεματικό επίπεδο». – Θεσσαλονίκη : 5^η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου, 29 Μαΐου 2008
(www.thessalonikibookfair.com/2008tbf/media/θεσσαλονικη7%5B1%5D%5B1%5D.ppt)
- 5) Κουής Δημήτρης, Ευθυμίου Φωτεινή, Μπράττης Παντελής, Τσιμπόγλου Φίλιππος, Πουλή Κανέλλα. - **«Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα και Συλλογικοί Κατάλογοι – Ευκαιρίες και προκλήσεις»**. - Ανακοίνωση στο 16^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Πειραιάς : Πανεπιστήμιο Πειραιά, 1-3 Οκτωβρίου 2007 (<http://eprints.rclis.org/12687/>)
- 6) Κουής Δημήτρης, Τσιμπόγλου Φίλιππος, Ευθυμίου Φωτεινή, Φραγκούλη Αγγελική, Παλαιός Απόστολος, Γκιούρδα Βιβή, Βουγιουκλής Γιώργος **«Ελληνικός Συλλογικός Κατάλογος – Εξελίξεις και Παράλληλες Δράσεις»**. – Ανακοίνωση στο 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. - Πάτρα : Πανεπιστήμιο Πατρών, Νοέμβριος 2006
(<http://conference.lis.upatras.gr/files/Presentations/session3/OD4.ppt>)
- 7) Κουής Δημήτρης, Τσιμπόγλου Φίλιππος, Ασπρογέρακα Θεανώ, Παλαιός Απόστολος, Φραγκούλη Αγγελική, Ευθυμίου Φωτεινή, Βουγιουκλής Γιώργος. - **"Ελληνικός Συλλογικός Κατάλογος : Εξελίξεις και προοπτικές"**. - Ανακοίνωση στο 14ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. - Αθήνα : Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθήνας, 1-3 Δεκεμβρίου 2005
(http://eprints.rclis.org/7076/1/tsimpoglou_psab_14_kouis_ver_2_2_Filip.pdf)
- 8) Κουής Δημήτρης, Ευθυμίου Φωτεινή, Τσιμπόγλου Φίλιππος, Παλαιός Απόστολος, Γκιούρδα Βιβή. - **“Παρουσίαση Μηχανισμού Λειτουργίας και Σεναρίων Χρηστικότητας Συλλογικού Καταλόγου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΚΕΑΒ)”**. – Ανακοίνωση στη Διημερίδα «Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών – Υπηρεσίες και Εργαλεία στη διάθεση χρηστών και βιβλιοθηκονόμων», Αθήνα : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, 7-8 Μαΐου 2007
(http://www.unioncatalog.gr/ucportal/wrappers/day1/kouis_txt.pdf)

- 9) Κωσταγιόλας Πέτρος, Κορκίδη Μαρία. – **«Strategic planning for municipal libraries in Greece»**. – Στο περιοδικό « New Library World», vol. 109, no. 11/12, 2009, pp. 546-558
(<http://www.emeraldinsight.com/Insight/viewPDF.jsp?Filename=html/Output/Published/EmeraldFullTextArticle/Pdf/0721091104.pdf>)
- 10) Μπράττης Παντελής, Κουής Δημήτρης, Ευθυμίου Φωτεινή. - **«Αναβάθμιση των βιβλιογραφικών καταλόγων των Ελληνικών Βιβλιοθηκών μέσω ποσοτικής αξιολόγησης»**. – Ανακοίνωση στο 17^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. – Ιωάννινα : Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 24-26 Σεπτεμβρίου 2008
(<http://17conf.lib.uoi.gr/files/b11.1.Mprattis-Koyis-Eythymioy.ppt>)
- 11) Μπράττης Παντελής. - **«Παρατηρήσεις και προβλήματα στη βάση του Συλλογικού Καταλόγου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών»**. – Ανακοίνωση στην Ημερίδα «Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών – Υπηρεσίες και Εργαλεία στη διάθεση χρηστών και βιβλιοθηκονόμων», Αθήνα : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, 7-8 Μαΐου 2007
(http://www.unioncatalog.gr/ucportal/wrappers/day2/brattis_txt.pdf)
- 12) Τσιμπόγλου Φίλιππος. – **«Από τις στρατηγικές συνεργασίες στη διαμόρφωση εθνικής πολιτικής βιβλιοθηκών»**. – Ανακοίνωση στη Ημερίδα «Συνεργασία Βιβλιοθηκών : Εθνικό, τοπικό, διαθεματικό επίπεδο». – Θεσσαλονίκη : 5^η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου, 29 Μαΐου 2008
(http://www.thessalonikibookfair.com/2008tbf/media/tsimpoglou_ekebi_2008.pdf)
- 13) Τσιμπόγλου Φίλιππος. – **«Συλλογικός Κατάλογος Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών : Από την πρόκληση της υλοποίησης στην πρόκληση της επέκτασης λειτουργιών, υπηρεσιών, δημιουργιών και χρηστών»**. – Ανακοίνωση στη Ημερίδα «Συνεργασίες Λαϊκών Βιβλιοθηκών – Εργαλεία, πρότυπα και συλλογικοί κατάλογοι». – Λειβαδιά : Δημόσια Βιβλιοθήκη Λειβαδιάς, 2006
(http://eprints.rclis.org/8660/1/tsimpoglou_livadia_2006.pdf)

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- 1) Αργώ (<http://argo.ekt.gr/>)
- 2) Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, (<http://www.unioncatalog.gr/vdx>)
- 3) Ζέφυρος (<http://zephyr.lib.uoc.gr/>)
- 4) Συλλογικός Κατάλογος Δημοσίων Βιβλιοθηκών, (<http://unioncat.blogspot.com/>)
- 5) Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, (<http://www.unioncatalog.gr>)
- 6) Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Δημοτικών Βιβλιοθηκών, (<http://147.102.210.203/cgi-bin-EL/egwcgi/egwrtcl/targetsML.egw>)
- 7) WorldCat (OCLC) – Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

- (<http://www.oclc.org/worldcat/>)
- 8) SUDOC (ABES) – Συλλογικός Κατάλογος Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών Γαλλίας
(<http://www.sudoc.abes.fr/>)
 - 9) COPAC – Συλλογικός Κατάλογος Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών και Εθνικής Βιβλιοθήκης Μεγάλης Βρετανίας (<http://copac.ac.uk/>)
 - 10) AMICUS - Συλλογικός Κατάλογος Καναδά
(<http://www.collectionscanada.gc.ca/amicus/>)